

Tweede Kamer der Staten-Generaal
Vaste Commissie voor VWS
Postbus 20018
2500 EA 'S-GRAVENHAGE

Onderwerp

Inbreng Ieder(in) Notaoverleg 14 oktober 2020

Datum	Referentie	Inlichtingen bij	Bijlagen
8-10-2020	20-0626/TR/HvB	Thomas Ronnes, t.ronnes@iederin.nl	

Geachte Tweede Kamerleden,

Voor uw notaoverleg van 14 oktober (o.m. gehandicaptenzorg, langdurige zorg) vragen wij uw aandacht voor onderstaande punten. Alhoewel dit geen corona-debat is, ontkomen wij er niet aan ook voor dit overleg stil te staan bij de grote impact die deze crisis heeft op de levens van mensen met een beperking of chronische ziekte. Het leven van mensen met een beperking of chronische ziekte wordt, zoals voor velen, beheerst door corona. Hoewel er deze zomer is gezocht naar de lessen die we kunnen leren van de eerste golf, maken wij ons nu grote zorgen over het gebrek aan prioriteit en aandacht voor mensen met een beperking of chronische ziekte. Wij zien de verkeerde reflexen terugkeren nu het aantal besmettingen weer snel oploopt. Ons eerste punt sluit hierbij aan. De vervolgpunten sluiten aan bij uw agenda.

1. Verkeerde reflexen eerste besmettingsgolf coronacrisis keren terug

In de gehandicaptenzorg zagen we in de eerste fase van de crisis dat zorginstellingen zonder samenspraak of duidelijke uitleg aan mensen met een beperking of hun naasten, of betrokkenheid van cliëntenraden, ingrijpende maatregelen namen. Daarmee werden rechten van mensen met een beperking en hun naasten geschonden, zoals die zijn vastgelegd in de Wet zorg en dwang, de Wet medezeggenschap cliënten zorginstellingen 2018 (Wmcz 2018) en het VN-verdrag Handicap.

Het is voor ons een black box hoe zorgaanbieders uitvoering geven aan de routekaart voor dagbesteding, logeren en bezoek, die in de zomer met de minister is afgesproken. Tegelijkertijd krijgen wij weer meer signalen over maatregelen die zonder samenspraak tot stand komen of waarbij duidelijk uitleg aan bewoners en naasten ontbreekt. Wij horen bijvoorbeeld dat cliëntenvertrouwenspersonen op sommige locaties opnieuw geen toegang krijgen.

Bezoekadres
Churchillaan 11
3527 GV Utrecht

Postadres
Postbus 169
3500 AD Utrecht

T 030-720 00 00
E post@iederin.nl
I www.iederin.nl

KvK 30250451
Bank NL28 ABNA 0973 89 41 21

Ook krijgen we meldingen over bewoners in instellingen die om de haverklap in isolatie moeten, omdat een zorgverlener of medebewoner mogelijk besmet is. En over dagbestedingslocaties die heropening uitstellen of weer op slot gaan, zonder dat een alternatief wordt geboden.

- **Wilt u de minister verzoeken met zorgaanbieders in gesprek te gaan om herhaling van misstanden zoals in de eerste golf te voorkomen en met hen en cliëntenorganisaties afspraken te maken over de continuïteit van bezoek, dagbesteding en logeermogelijkheden?**

2. Meer passende plekken nodig voor mensen met een complexe zorgvraag

Ten aanzien van het tekort aan passende plekken voor mensen met een complexe zorgvraag is afgesproken 100 plaatsen te realiseren. Uit een inventarisatie van Zorgverzekeraars Nederland zijn echter ongeveer 250 mensen met een (zeer) complexe zorgvraag in beeld gekomen. Van deze groep komen tussen de 70 en 80 mensen in aanmerking voor de 100 plekken, omdat hun zorgvraag zo complex is dat het reguliere zorgaanbod onvoldoende stabiliteit biedt. Voor veel mensen is binnen het reguliere aanbod alles al geprobeerd.

Om een oplossing te zoeken voor de overige 180 mensen zijn de zorgkantoren met regionale taskforces aan het onderzoeken wat de precieze vraag en het beschikbare aanbod is, om vervolgens in overleg met de mensen en/of hun vertegenwoordigers alsnog een passende plek te organiseren.

- **Wilt u de minister vragen naar de stand van zaken en meer duidelijkheid over passende plekken voor de overige 180 mensen met een complexe zorgvraag?**
- **Wilt u de minister vragen de zorgkantoren en zorgaanbieders aan te spreken op het realiseren van structureel voldoende passende plekken - zodat er geen apart programma noodzakelijk is?**

3. Betrek ervaringsdeskundigheid in crisis- en ondersteuningsteams (COT's)

Wanneer de directe omgeving van zorgverleners en naasten vastloopt bij de zorg en ondersteuning, kan een crisis- en ondersteuningsteam (COT) ter plekke inspringen. De inzet van een COT is essentieel om escalatie en (gedwongen) verhuizing van mensen te voorkomen. Het doel is de zorg op de huidige plek te verbeteren zodat die beter past en om zoveel mogelijk te voorkomen dat een crisissituatie leidt tot escalatie, overplaatsing naar een tijdelijk crisislek of een verhuizing naar een nieuwe woonplek. Een COT bestaat uit een gespecialiseerde zorgverleners zoals bijvoorbeeld een AVG-arts, paramedici of maatschappelijk werk. In de COT's ontbreekt echter de inzet van ervaringsdeskundigen die als geen ander het cliëntbelang kunnen vertegenwoordigen.

- **Wilt u de minister vragen ervaringsdeskundigheid toe te voegen aan de COT's?**

4. Stel de stimuleringsregeling Wonen en zorg beschikbaar voor jongeren met een beperking

Uit zowel de monitor Zicht op de gehandicaptenzorg 2020¹ als het onderzoek Maatwerk in Wonen² blijkt dat er veel te weinig plekken zijn voor jongeren met een combinatie van wonen en de noodzakelijke zorg en ondersteuning. Om de totstandkoming van meer wooninitiatieven voor jongeren te stimuleren - zoals pgb-gefinancierde wooninitiatieven - zou de stimuleringsregeling Wonen en zorg³, die zich nu alleen op ouderen richt, uitgebreid moeten worden met de doelgroep jongeren met een beperking.

- **Wilt u de minister vragen de totstandkoming van wooninitiatieven voor jongeren met een beperking aan te moedigen door de stimuleringsregeling Wonen en zorg uit te breiden met de doelgroep jongeren met een beperking?**

5. Meer maatwerk voor mensen met spierziekten bij inkoop van zorg

Voor mensen met spierziekten met een complexe/intensieve zorgvraag wordt het bovenop het feit dat het al ingewikkeld is, steeds moeilijker om tot een passende indicatie (vooral bij pgb) en levering van passende zorg te komen. Een deel van deze mensen ziet zich gedwongen tot een pgb door een tekort aan passend aanbod van zorg in natura. Bij de zorginkoop is dus veel meer aandacht nodig voor passende zorg voor (zeldzame) spierziekten.

- **Wilt u de minister vragen met zorgkantoren in gesprek te gaan over meer aandacht en inzet voor zeldzame ziekten/spierziekten? En met zorgkantoren af te spreken dat maatwerk mogelijk wordt gemaakt wanneer de inkoop regionaal moeilijk of niet mogelijk is - ook als dat volgens het zorgkantoor niet meteen doelmatig of verantwoord is? Er kan alleen worden vastgesteld of iets doelmatig of verantwoord is als er passend aanbod in zorg in natura beschikbaar is.**

Wij vragen u deze punten naar voren te brengen in het debat en wensen u een plezierig notaoverleg toe.

Met vriendelijke groet,

Illya Soffer,
directeur Ieder(in)

¹ Monitor van de Nederlandse Zorgautoriteit.

² Uitgevoerd door het Verwey Jonker Instituut in opdracht van de ministeries van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en Volksgezondheid, Welzijn en Sport.

³ Zie <https://www.rvo.nl/subsidie-en-financieringswijzer/stimuleringsregeling-wonen-en-zorg-swz>.